

Pau Riba

Carta oberta a Flotats

Excel·lència: Mai no havia acabat de comprendre què tenies tu que no tinguessin altres —altres actors i directors, vull dir—, car jo era de l'opinió que n'hi ha uns quants que, com a mínim, són tan bons com tu. He de reconèixer, però, que anava errat, i que els últims i espectaculars esdeveniments m'han fet veure a les clares la notable diferència que existeix entre tu i ells: la carta oberta a Joan de Sagarra és, senzillament, un «colp de teatre» magistral; una actuació perfecta, sense fissures. Quelcom que gaudeix d'aquella gran virtut (virtut que només es dona en els millors moments del teatre —tant pel que fa a interpretació com a direcció—) que se'n diu «naturalitat» i que és capaç de fer oblidar les bambolines per arribar a fer creure que l'escena és real i que el que està succeint succeeix de veres, amb absoluta espontaneïtat i sense la intermediació de cap mena de muntatge. La veritat és que encara no sóc ben bé capaç de discernir quanta realitat i quanta ficció hi ha en el teu acte, però això és el de menys: el que compta —tant al teatre com a la vida real— és el resultat; i aquest, com ja he dit, és perfecte. Així, doncs, no em queda més remei que rectificar la meua actitud i felicitar-te sincerament. La teva, diguem-ne, lleugera superioritat (aprecio —i secundo— la voluntat de no ferir gaire els companys amb tal evidència) és indiscutible, com també ho és el fet que la persona més indicada —per no dir l'única possible— per ostentar el càrrec de director del futur Teatre Nacional ets tu.

Amb justícia, però, he de dir encara que l'esmentada carta i totes les seves conseqüències també m'ha fet comprendre que les teves virtuts no es limiten al terreny estricte de l'escenari, sinó que van molt més enllà. Cauria, per tant, en flagrant menysteniment si alhora no esmentava la teva sagacitat i experiència, la teva ambiciosa i lloable generositat, les teves dots de comandament, i el teu coneixement profund del món tant del teatre com de la política i, fins i tot, de la religió. Perquè, en efecte, la teva senzilla però eficaç actuació denota que tu saps molt bé que, per governar un país —o, en el teu cas, tota una professió—, no n'hi ha prou assolint-ne el poder administratiu; cal, al mateix temps, assolir ascendent moral sobre els governats. I en aquest sentit, he de confessar que m'ha deixat amb la boca oberta la facilitat i l'autoritat amb què, més enllà de director, t'has proposat com futur Sant Pare del nostre particular Vaticà teatral: la decisió amb què has llançat els primers anatemes i excomunicacions contra uns, alhora que estenies el teu mantell protector sobre tots els altres, ha estat definitiva.

Et seré franc, però. M'has tingut amb l'ai al cor tots aquests dies, car temia que la reacció dels teus ex-companys —ara futura cúria— no fos excessiva i pogués malmetre les teves bones intencions (ja que no deixa de ser cert que jugues amb totes les cartes i que disposes de tants avantatges, tants privilegis i tants poders com un d'aquells papes-emperadors del temps de la Santa Inquisició i les croades, i això és cosa que

sempre desperta enveges i recels; però què diable: te'ls has guanyat ¿no? —em refereixo als privilegis— i te'ls mereixes! Al cap i a la fi, si algú te'ls ha concedit, és aquest algú qui, en tot cas, hauria de respondre. Tu et limites a administrar-los generosament i honesta). Amb tot, i ara que el pitjor ha passat ja, una vegada més he de confessar la meua sorpresa, per tal com he vist que ho tenies tot lligat i tan ben lligat, i acceptar que el meu temor no tenia fonament. Hi ha hagut resposta, sí, i comentaris crítics, també; però tu ja sabies que ningú no t'atacaria frontalment i que fins els més agosarats envoltarien les seves crítiques amb núvols d'adulació. De fet, ¿qui gosaria enfrontar-se a un futur amo i senyor? Tan sols un suïcida, realment (¡la veritat és que al teu costat em sento tan ingenu!). Així, doncs, podem dir que el resultat és el que era d'esperar: adhesió generalitzada contra algun recel inofensiu; és a dir, *fumata bianca: habemus papa*. Permet que sigui el primer a besar-te la mà.

Les teves habilitats no s'acaben aquí, però, i aquesta anàlisi restaria incompleta si no esmentava la forma tan adequada com has sabut mantenir i controlar els altres poders (que em sembla perfectament correcta i jo —si humilment em permets la suggerència— continuaria en la mateixa línia): pel que fa a l'econòmic, oblida aquestes veus que s'alcen amb dèries democràtiques i continua mantenint en secret els nombres del teu particular Marcinkus, ja que el contrari no treu cap a res —¡problemes, tan sols problemes!—; i pel que fa al polític, amarra fort al teu màxim conseller —aquest que fou, és, i serà—, perquè resta clar que coneix el pati, té influències, i et seguirà sent de gran ajuda a l'hora de confeccionar els guions (sabut és que, de totes les disciplines teatrals, la de guionista és la que menys domines) per tal que res no se t'escapi a l'hora de dur a terme la sagrada tasca d'unificar, dirigir i santificar una professió minada per un pluralisme nefast i per una diversitat d'opcions que sols actua com a ferment per a tota classe d'heretgies llibertàries.

Però, ¡compte! Serra fort el puny, que la llibertat i la disbauxa són molt de moda. Que no et passi com al nostre món, el de la música, on malgrat haver-se aconseguit que la quasitotalitat del pressupost oficial vagi destinat a música seriosa, encara hi ha passat un 8% que no hi ha forma d'evitar que caigui a mans de dissidents. Ja saps a qui em refereixo: tots aquests renegats i heretges sorollants que fan això que en diuen música moderna o contemporània, música ballable, cançó, etc; tots aquests sons horribles que perverteixen l'avui del jovent. Beneeix per tant, ben beneïdes, les aigües teatrals, per tal que sigui possible *reflotar* el teatre fins al punt que tota la professió respongui amb un sol crit, com una flota invencible, i fes que només els bons i obedients puguin mantenir-se flotant, mentre que tots els altres s'enfonsin pel pes de la pròpia rebel·lia.

Sé que pots fer-ho, Josep Maria. No ens abandonis, ara (i després, quan ja duguis la tiara, ¡encara menys!). □